

Energetická politika

Veronika Zapletalová

(Evropská) energetická (a klimatická) politika

- Způsob jakým odpovědné authority (Komise, vlády) spravují oblasti spojené s energetikou (produkce, distribuce, spotřeba energie).
- Obsahem jsou kromě tvorby legislativy:
 - Podpora investic
 - Otázka uchování energie
 - Daňové zatížení
 - Mezinárodní smlouvy

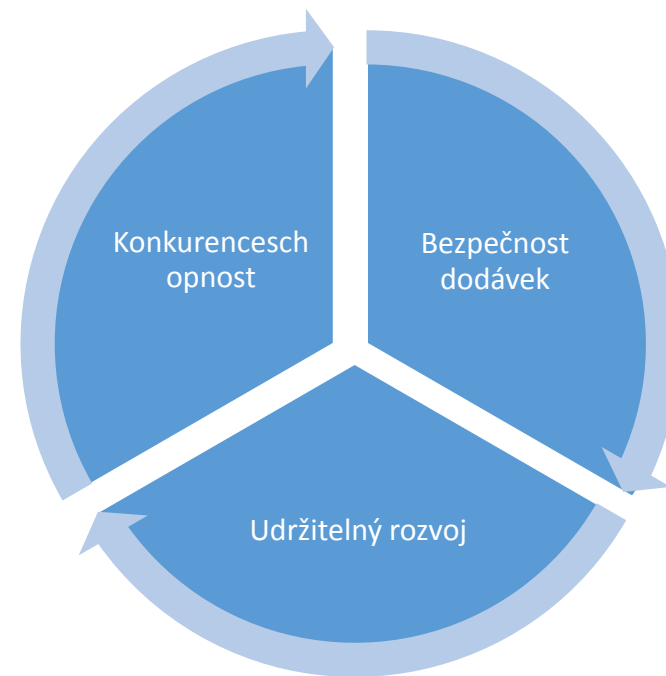

Energetická politika (EEP)- vývoj I.

- Historický paradox
- Lisabonská smlouva vytváří evropskou energetickou politiku s koordinační funkcí (čl. 194 SFEU)
- Vazba na ostatní politiky – především doprava a životní prostředí

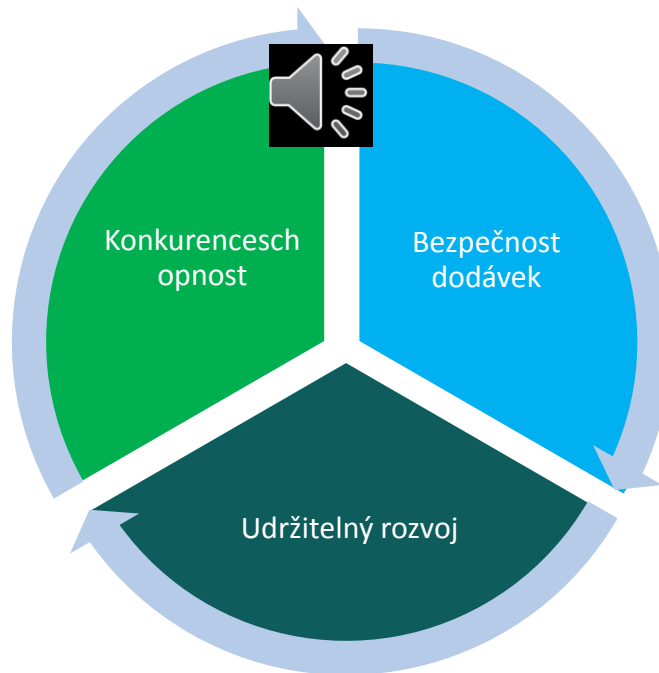
Cíle EEP

- Zelená kniha „*Evropská strategie pro udržitelnou, konkurenceschopnou a bezpečnou energii*“ (2006)
- Konceptualizace tří hlavních cílů EEP:
 - **Konkurenceschopnost**(budování jednotného trhu)
 - **Udržitelnost** (udržitelný rozvoj)
 - **Zabezpečení dodávek** (vnější dimenze)

EEP

- Dělení na vnitřní a vnější dimenzi

Aktuální stav institucionálního vývoje

- Snaha o dokončení formování EEP (neustálé prolínání obhajování a revize politiky)
- Rostoucí důraz na klimatické otázky
- Dominující supranacionální přístup environmentálního cíle a cíle zaměřeného na konkurenceschopnost
- Mezivládní přístup (zatím stále) převládá u cíle zaměřeného na bezpečnost dodávek
- Energetická Unie jako poslední krok ke komunitarizaci?

Energetická unie (únor 2015)

- „*Nejambicióznější projekt evropské energetiky*“ (Šefčovič, 2015)
- 5 základních pilířů:
 - *Bezpečnost dodávek*
 - *Dokončení vnitřního trhu s energií*
 - *Zvyšování energetické účinnosti*
 - *Cesta k nízkouhlíkové ekonomice*
 - *Výzkum a inovace*
- **Energetická unie tvoří obecný rámec (nádstavba), v rámci níž dochází k úpravě/přijímání konkrétních legislativních aktů**

Co přinesla Energetická unie?

- ✓ Zimní energetický balík (únor 2016)
- ✓ Nařízení opatření na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu (č. 2017/1938, říjen 2017)
- ✓ Přijatá revidovaná směrnici o energetické náročnosti budov (květen 2018)
- ✓ Revidovaná směrnice o energetické účinnosti (listopad 2018)
- ✓ Revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie (listopad 2018)
- ✓ Nařízení o správě (listopad 2018)
- ✓ Revize směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem (duben 2019)
- ✓ Čistá energie pro všechny (květen 2019)

Konkurenceschopnost

- 1) Liberalizace trhu
 - Problém „přirozeného monopolu“
 - Tzv. liberalizační balíčky (aktuální tzv. třetí liberalizační balíček představen 2007, schválen 2009, CZ PRES)
 - Hlavní rysy: viz následující snímek
 - Liberalizace & privatizace

- 2) Infrastruktura

	Oddělení sítí	Přístup k sítím	Otevírání trhu	Národní regulace
První liberalizační balíček (1992)	Oddělený management a účty	Vyjednané nebo regulované podmínky přístupu	Elektřina: 35 % otevřeno do 2003 Plyn: 33 % otevřeno do roku 2018	Mechanismus pro regulaci
Druhý liberalizační balíček 1996/1998	Oddělená podpora	Regulované podmínky přístupu 	Trhy s elektřinou a zemním plynem otevřeny na 100 % do července 2007	Specifický regulátor pro energie
Třetí liberalizační balíček 2007	Vlastnický unbundling, ISO, ITO.	Regulované podmínky přístupu	Dosaženo	Sjednocování pravomocí národních energetických regulátorů

Udržitelnost

- Boj s klimatickými změnami (Kjóto, COP21)
- Obnovitelné zdroje
 - Výroba elektřiny a tepla
 - Biopaliva a alternativní paliva
- Energetická efektivita
- Technologie a inovace

Jak toho dosáhnout?

- Energeticko-klimatický balíček (2007, v platnost 2009)
- Cíle do roku 2030 a 2050
- EU ETS

Energeticko-klimatický balíček

- Soubor právních předpisů z roku 2009 zasahujících do oblasti energetiky a ochrany klimatu. V praxi přináší:
 - Směrnice EP a Rady 2009/28/ES, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů
 - Směrnice EP a Rady 2009/29/ES, kterou se mění směrnice 2003/87/ES s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
 - Směrnice EP a Rady 2009/30/ES, o specifikaci paliv a zavedení mechanismu pro sledování a snížení emisí skleníkových plynů
 - Směrnice EP a Rady 2009/31/ES, o geologickém ukládání oxidu uhličitého
 - Rozhodnutí EP a Rady 406/2009/ES, o rozdělení úsilí k dosažení redukčních cílů emisí skleníkových plynů

- .

Jak by měla vypadat Unie v roce 2020?

- snížení emisí skleníkových plynů o 20 % oproti hodnotám roku 1990 – **ZÁVAZNÝ CÍL (národní cíle mohou být nižší)**
- zvýšení podílu obnovitelné energie o 20 % na celkové spotřebě (10% podíl ekologických paliv pro dopravu) – **ZÁVAZNÝ CÍL (národní cíle mohou být nižší)**
- snížení celkové spotřeby energie o 20% **NEZÁVAZNÝ CÍL**

Závazky Unie do roku 2030

- Rámec pro politiky EU v oblasti klimatu a energetiky byl přijat závěry Evropské rady z října 2014.
- Přijaté cíle v oblastech obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti byly následně navýšeny v roce 2018 prostřednictvím:
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410 ze dne 14. března 2018, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem posílení nákladově efektivních způsobů snižování emisí a investic do nízkouhlíkových technologií a rozhodnutí (EU) 2015/1814
 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí členskými státy v období 2021–2030
 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030
 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 o správě energetické unie
 - Rámec v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030
 - Balíček „Čistá energie pro všechny Evropany“

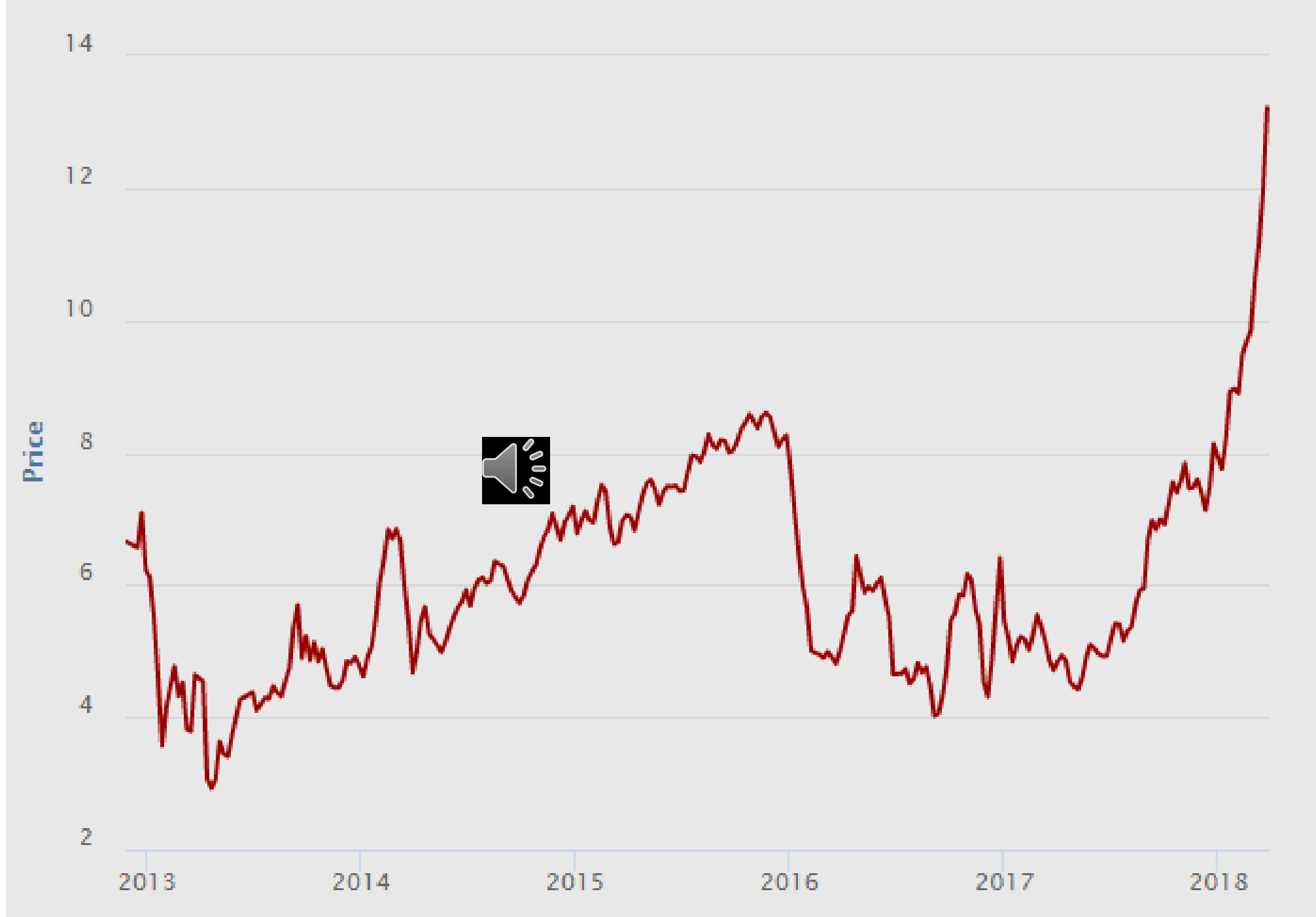
Jak by měla Unie vypadat v roce 2030?

	EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ	ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ	ENERGETICKÁ ÚČINNOST 	PROPOJENÍ	KLIMA V PROGRAMECH FINANCOVANÝCH EU	CO ₂ Z:
2020	-20%	20%	20%	10%	2014-2020 20%	
2030	≤ -40%	≥ 32%	≥ 32,5%	15%	2021-2027 25%	OSOBNÍCH AUTOMOBILŮ -37,5% Dodávek -31% Nákladních automobilů -30%

Doložka o revizi směrem nahoru do roku 2030

EU ETS

- Centrální autorita Nastaví limit emisí....Kolik může znečišťovatel vypustit ... Prodáno/přiděleno ... společnosti tento limit musí dodržovat pokud potřebují zvýšit tento limit Musí si přikoupit tzv. povolenky.
- Společnosti platí poplatek za znečištění = jsou motivovány investovat do technologií, které bu znečišťovat méně.
- Role tzv. tržní stabilizační rezervy (postupné snižování množství povolenek na trhu)

Jak by měla Unie vypadat do roku 2050?

- Cíl: EU by se měla snažit dosáhnout nulových čistých emisí skleníkových plynů do roku 2050 – EU klimaticky neutrální
- 28. listopadu 2018 EK – dlouhodobá strategická vize neutrální ekonomiky do roku 2050“ - Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky (COM/2018/773)
- 11.prosince 2019 - Zelená dohoda pro Evropu (Green Deal) - Evropský klimatický pakt

Zabezpečení dodávek

- Snaha o jednotné vystupování vůči třetím zemím (problematické) = vystupování jedním hlasem
- Katalyzátorem plynové krize (2006, 2009, ukrajinská krize)
- Vývoz hodnot a pravidel EU za hranice
- Mnohohrstevnaté uspořádání :
 - Bilaterální vztahy (např. Energetický dialog s Ruskou federací)
 - Multilaterální vztahy (např. Energetické společenství)
 - Globální úroveň (např. Energy Charter Treaty)

Děkuji za pozornost!

zapletalova@mail.muni.cz